

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 23.05.2022

§ 190

Työllisyyspalveluiden vaikuttavuusperusteinen hankinta

1909/00.01.02.01/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Työllisyyspalvelujohtaja Taisto Tuominen p. 044-482 6979

Elinvoimajohtaja Markus Lankinen p. 040-7017328

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Lahden kaupunki tekee hankinnan työllisyyspalveluden pilottihankkeesta.

Lisäksi kaupunginhallitus valtuuttaa työllisyyspalvelujohtajan viimeistelemään ja allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen sekä toimeenpanemaan pilotin.

Perusteluosa

Tausta

Lahden kaupungin työllisyystilanne on kehittynyt viimeisen puolen vuoden aikana myönteisesti, mutta työttömyysaste on edelleen korkea 14 %, ollen esimerkiksi maamme suurimpien kaupunkien vertailussa korkein (tilanne vuodenvaihteessa 2021-2022).

Erityisesti pitkäaikaistyöttömien suuri osuus työttömistä työnhakijoista herättää huolta työttömyyden keston pitkittymisestä ja kannustaa etsimään myös uudenlaisia palvelu- ja toimintamalleja työllisyystilanteen parantamiseksi.

Koronaviruspandemia on osaltaan heikentänyt pitkään työttömänä olleiden tai työttömyyden pitkittymisen uhan alla olevien asemaa. Niillä asiakkaila, jotka ovat olleet jo pitkään työelämän ulkopuolella, on entistä haasteellisempaa integroitua pandemian jälkeisen työelämän entistä nopeammin muuttuviin vaatimuksiin. Koronapandemiasta johtuneet sulkutoimenpiteet kohdistuivat erityisesti palvelualoilla työskenteleviin sekä osa-aikaisissa työtehtävissä toimineisiin työntekijöihin, joka on edelleen heikentänyt vaikeammassa työllistymisen tilanteessa olleiden työllisyyttä.

Eri puolilla Suomea käynnissä olevien työllisyyden kuntakokeilujen ideana on etsiä mm. uudenlaisia malleja työllisyyden hoitoon, alueelliset vahvuudet ja tarpeet huomioiden. Ilman nopeasti yritysten tarpeisiin reagoivia, kokeilevia toimenpiteitä pitkäaikaistyöttömien suuri osuus työnhakijoista uhkaa jäädä pysyväksi, vaikka koronapandemian aikaisista rajoituksista on pääosin luovuttu ja työllisyystilanne kehittyy isossa kuvassa positiivisesti. Yhä useampi työtön työnhakija tarvitsee entistä yksilöllisempää palvelua ja erilaista koulutusta sekä valmennusta työllistymisensä tueksi.

Työllisyyden pilottihanke

Lahden elinvoima- ja työllisyyspalvelut on rakentanut Lahden kaupungin omaa mallia pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon, jonka tuloksena on tarkoitus käynnistää uusi kokeilu ja pilottihanke siitä, miten kaupunki yhteistyössä yksityisen, paikallisesti palveluita tuottavan palveluntarjoajan

kanssa, saattaa tehokkaammin yhteen työtä tarjoavia ja työtä etsiviä ja siten työllistää nykyistä tehokkaammin työmarkkinatukea yli 300 päivää saaneita työttömiä työnhakijoita. Ulkopuolinen palveluntarjoaja rahoittaa tarjoamansa palvelun itse ja kaupunki maksaa vain tuloksista ja onnistuneesta työllistämisestä.

Pilotti käynnistetään tulos- ja vaikuttavuusperusteista työllisyyspalvelua kehittävän Bravedo Oy:n kanssa. Bravedo Oy -konsernin yrityksistä Lahden kumppaneina pitkäaikaistyöttömien palvelukokeilussa toimivat Barona Oy ja Arffman Oy.

Kokeilun tarkoituksena on vastata Lahden kaupungin strategiseen tavoitteeseen pienentää työmarkkinatuen kuntaosuutta siirtämällä palvelumaksut aktiiviseen työllistämiseen. Kokeilun tavoitteena on vähentää pitkäaikaistyöttömyyttä, tarjota yrityksille henkilökuntaa liiketoiminnan kasvun tueksi sekä auttaa yhä useampaa lahtelaista yksilöllisin ratkaisuin kiinni työelämään. Pilotilla siirretään passiivisen työmarkkinatuen kuntaosuuksiin (sakkomaksut) käytettäviä kaupungin määrärahoja palveluiden ostamiseen ja aktiiviseen työllistämiseen. Pilotilla ei ole merkittäviä vaikutuksia työllisyyspalveluiden määrärahojen kokonaistasoon. Välillisesti pilotti vaikuttaa merkittävästi työllistyvien henkilöiden elämänlaatuun, kaupungin elinvoimaan, taloudelliseen toimeliaisuuteen ja verotuloihin.

Pilottihankkeen peruseriaatteet, hankinta ja kustannukset

Kokeiltava, edellä mainittu tulosperusteinen malli perustuu täydelliseen tulosperusteisuuteen ja vaikuttavuuteen. Mallissa palveluntarjoaja ottaa vastuulleen viranomaistehtäviä lukuun ottamatta 250 lahtelaisen pitkäaikaistyöttömän palvelutarpeet, mukaan lukien tarvittavien palveluiden rahoituksen.

Palveluntarjoajan palkkio muodostuu vasta kokeilun lopussa näytetystä tuloksesta ja sen aikaansaamasta säästöstä kaupungin maksamista kumulatiivisista työmarkkinatuen kuntaosuuksista pilotin ajalta.

Tulosperusteinen malli takaa tavoitteellisen ja vaikuttavuusorientoituneen toiminnan, kun palveluntarjoajan palkkio muodostuu pelkästään onnistuneesta työllistamisestä, joka poistaa työttömän työnhakijan työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistoilta. Palveluntarjoajan palkkio on osuus kaupungille synnytetystä säästöstä työmarkkinatuen kuntaosuuksista. Kaupungin kustannusvaikutus on enintään 399 000€ (alv 0%), eli 1 596€ per kokeilun avulla työllistynyt pitkäaikaistyötön.

Pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa Lahdessa suunnitteilla olevan kaltaista yhteistyömallia ei ole koskaan aikaisemmin kokeiltu. Palveluntarjoaja tuo malliin oman erityisosaamisensa sekä kumppaniverkostonsa, jolla on mahdollisuudet laaja-alaiseen työllistämiseen vastaten myös lahtelaisen elinkeinoelämän ja yritysten tarpeisiin.

Kokeilun tarkoituksena on kerätä tietoja ja kokemuksia, joiden pohjalta kaupungin on mahdollista suunnitella pysyviä palvelumalleja ja ratkaisuja yhdessä erilaisten kumppanien kanssa. Lahden kaupungin hankintaohjelman yhtenä tavoitteena on edistää innovatiivisia hankintoja. Innovatiiviset hankinnat mahdollistavat yritysten liiketoiminnan kehittämistä ja voivat tarjota merkittävän referenssin yritysten kasvun pohjaksi sekä edistävät kaupungin yritysystävällisyyttä. Kokeiluun sisältyvät täysin uudenlaiset elementit, kuten palkkiomalli ja palvelumallit pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon puoltavat kokeilun toteuttamista. Työllisyyspalveluiden vaikuttavuusperusteisessa hankinnassa innovatiivista on erityisesti uudenlaisen liiketoiminta- ja palvelumallin kehittäminen palveluntuottajan ja kaupungin yhteistyöllä työllisyyden hoidossa.

Kaupunki saa uutta työnvälityspalveluiden vertailutietoa, joka auttaa työllisyyspalveluiden esimerkiksi palveluprosessien suunnittelussa.

Hankinnan toteuttamista kansallisen kynnsarvon alittavana sote-palveluhankintana puoltaa myös työllisyyden kuntakokeilun päättyminen *vuoden 2024 loppuun*, jonka takia kokeilu on saatava nopeasti käyntiin. Tällä tavalla tuloksia ja tietoa ehtii syntyä ennen kokeilun päättymistä. Edellä mainittu Lahden kaupungin pitkäaikaistyöttömyyden haastava tilanne edellyttää myös osaltaan nopeita toimenpiteitä.

Kokeilun on tarkoitus kestää työllisyyden kuntakokeilun päättymiseen 31.12.2024 saakka. Mikäli kokeilulla saadaan aikaan toivottuja tuloksia, kehitetty palvelu kilpailutetaan hankintalain mukaisesti pysyväksi malliksi pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi. Kaupungilla on halutessaan mahdollisuus käynnistää kilpailutuksen valmistelu ja hankinta pilotin aikana. Tämä tapahtuu tiiviissä yhteistyössä seudun elinkeinoelämän kanssa mm. erilaisissa markkinavuoropuhelutilaisuuksissa.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016), jäljempänä myös hankintalaki, 25 § 1 momentin 3 kohdan mukaan kansallinen kynnsarvo ilman arvonlisäveroa laskettuna on 400 000 euroa liitteen E 1-4 kohdassa tarkoitettuja sosiaali- ja terveystalouden palveluita koskevissa hankinnoissa. Hankintalain 12 lukua sosiaali- ja terveystalouden sekä muiden erityisten palveluhankintojen kilpailuttamisesta sovelletaan hankintalain liitteessä E lueteltuihin palveluihin, jos kansallinen kynnsarvo ylittyy. Liitteessä E palvelut on luetteloitu yhteisellä hankintanimikkeistöllä eli CPV-koodeilla. Jos hankittavaa palvelua kuvaava CPV-koodi löytyy liitteen E luettelosta, on kyseessä sote-palvelu (Liite E, kohdat 1-4): Työttömien työllistämiseen ja kouluttamiseen liittyvissä hankinnoissa

käytetään tyypillisesti hankinnan sisällöstä riippuen joko CPV-koodia: 79611000-0 Työnhakupalvelut tai CPV-koodia 80400000-8 Aikuiskoulutuspalvelut ja muut koulutuspalvelut. Molemmat CPV-koodit sisältyvät liitteen E kohtiin 1-4 kuuluviin palveluhankintoihin.

Palveluhankinnassa sovelletaan edellä mainittuja CPV-koodeja, joten hankinta on liitteen E mukainen sote-palveluhankinta, joihin sovelletaan 400 000 euron kansallista kynnysarvoa. Hankinnan kokonaishinta tulee jäämään alle hankintalain kynnysarvon.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote/tiedoksi: Taisto Tuominen, talouspalvelut